

takunnan hyväksyttäväksi rakennuttajan kanssa tekemänsä sopimuksen, varsinkin kun rakennustyö annettiin suoritettavaksi laskutustyönä. Tällaista työn suoritustapaa jaosto ei pitänyt tarpeellisena, vaan oli sitä mieltä, että urakkatyö olisi voinut tulla halvemmaksi.

Matkustajapaviljongin kustannukset olivat v:n 1953 lopussa 460 049 170 mk, mutta koska muita sataman rakennushankkeita oli jäänyt osittain suorittamatta tai siirtynyt myöhempien vuosien aikana toteutettaviksi, ei satamien rakennusten määrärahan loppusummaa v:n 1952 tai 1953 tilinpäätöksessä ollut ylitetty. Vasta myöhemmin, kun aiottiin ryhtyä toteuttamaan siirtyneitä rakennushankkeita, todettiin, ettei varoja enää ollut käytettävissä, koska matkustajapaviljongin rakennustöihin oli käytetty yhteiselle momentille myönnettyjä varoja enemmän kuin erityisesti tätä rakennuskohdetta varten oli myönnetty, ylitys oli 130 049 170 mk. Rakennuksia varten jo aikaisemmin kuin v:ksi 1952 myönnettyjen määrärahojen yhdistäminen yhden momentin kohdalle oli ilmeisesti aiheuttanut sen, ettei ylitystä aikaisemmin ollut pyydetty. Satamalaitoksen kassa- ja tilivirasto ei väärinkäsityksen johdosta ja valtuuston asiaa koskevan päätöksen virheellisen tulkinnan takia ollut tarkkaillut momentin erittelyä ja näin ollen eri rakennuskohteiden kustannusten loppusummat oli vertailtu vasta v:n 1953 tilinpäätöstä laadittaessa. Rakennustoimikunta ei myöskään ollut pitänyt minkäänlaista luotettavaa kirjanpitoa rakennustyön kustannuksista ja hyväksytyistä laskuista eikä liioin hankkinut itselleen tietoa siitä, missä suhteessa kulloinkin suoritettujen rakennuskustannukset olivat tarkoitusta varten myönnettyihin määrärahoihin. V:n 1952 talousarvion perusteluissa matkustajapaviljongin rakennuskustannukset oli ilmoitettu 330 milj. mk:ksi ja ko. vuonna myönnettiin tarkoitukseen vain 65 milj. mk, mikä ilmeisesti oli merkitty liian pieneksi juuri puutteellisesta rakennuskustannusten tarkkailusta johtuen. Jo ko. vuonna rakennustoimikunnan olisi ollut pyydetävä satamalautakuntaa tekemään esitys ylitysoikeuden tai lisämäärärahan myöntämisestä tahi luvan saamiseksi muihin rakennustarkoituksiin myönnettyjen määrärahojen käyttämisestä matkustajapaviljongin rakennuskustannusten suorittamiseen. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹⁾ suostua siihen, että matkustajapaviljongin rakennustöiden lisäkustannusten suorittamiseen saatiin käyttää 130 049 170 mk ja Katajanokan tavara-aseman sekä vuota- ja öljymakasiinin rakennustöiden lisäkustannusten suorittamiseen 7 174 189 mk vuosien 1952 ja 1953 talousarviossa muita rakennustöitä varten myönnettyjä määrärahoja ja että kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan ko. tilille merkitty 160 milj. mk:n määräraha samoin kuin v:lta 1953 siirtyneet määrärahat 23 947 046 mk eli yhteensä 183 947 046 mk saatiin käyttää satamien rakennuskohteiden toteuttamiseen seuraavasti: Katajanokan huoltorakennus 66 milj. mk, Katajanokan vientivarastorakennus 11 milj. mk, Katajanokan uuden laiturin varastorakennuksen perustustyöt 35 milj. mk, Eteläsataman rakennukset 65 milj. mk ja Länsisataman huoltorakennustöiden aloittaminen 6 947 046 mk. Samalla valtuusto velvoitti kaupunginhallituksen selvittämään ja valtuustolle ilmoittamaan, mihin toimenpiteisiin kaupunginhallitus aikoi ryhtyä määrärahojen tämäntapaisen käytön estämiseksi.

Kaluston hankinta. V:n 1953 talousarvioon oli varattu määrärahat 9 trukin ja 2 autonosturin hankintaa varten. Lisenssien saantivaikeuksien takia ei ollut mahdollisuuksia saada ko. laitteita ulkomailta eikä niitä toistaiseksi myöskään valmistettu kotimaassa. Koska vallitsevan valuuttatilanteen vuoksi ei ilmeisesti lähivuosinakaan ollut mahdollisuuksia mainittujen laitteiden hankkimiseen, esitti satamalaitos, että sataman koneellistamiseen tarkoitetut ko. määrärahat saataisiin käyttää laiturinosturien hankintaan. Eteläsataman tullimakasiinin valmistuttua oli välttämätöntä, että tälle laituriosalle tilavine varastotiloineen saataisiin kaksi uutta nosturia siellä ennestään olevan neljän nosturin lisäksi. Valtuusto päättikin ²⁾, että v:n 1953 talousarvion ao. tilillä oleva määrärahan jäännös saatiin siirtää v. 1954 käytettäväksi laiturinosturien hankintaan.

13. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat

Teurastamo

Syväjäädyttämön käyttömaksujen vahvistaminen. Teurastamolautakunta oli laatinut ehdotuksen teurastamon uuden syväjäädyttämön käyttömaksuiksi hankittuaan sitä ennen

¹⁾ Kvsto 31. 3. 282 §, 16. 6. 569 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 83 §.

selvityksiä vastaavien yksityisten laitosten käyttömaksuista sekä laadittuaan laskelman syväjäädyyttämön menoista ja tuloista. Koska maksuihin varsinkin alkuaikoina ilmeisesti jouduttaisiin tekemään hyvinkin nopeasti muutoksia, ehdotti lautakunta, että maksujen vahvistaminen siirrettäisiin valtuustolta kaupunginhallitukselle, jotta asian käsittely tulisi joustavaksi ja nopeaksi. Edelleen ehdotti lautakunta, että se saisi soveltaa harkintansa mukaan vientilihan säilytykseen nähden alempia säilytysmaksuja, koska oli tärkeätä, että säilytysmaksut saataisiin kohtuullisesti vastaamaan vientitilanteen vaatimuksia, jotta vientisikojen teurastus saataisiin ohjautumaan tapahtuvaksi Helsingin kaupungin teurastamossa. Valtuusto päättikin¹⁾ hyväksyä teurastamon syväjäädyyttämöä varten ehdotetut käyttömaksut sekä erinäisiä lisämääräyksiä mm. säilytettävän lihan määrästä, vastaanottoajoista ja myönnettävistä alennuksista. Lisäksi myönnettiin kaupunginhallitukselle oikeus maasta vientiä varten tarkoitettuun, syväjäädyyttämössä säilytettävään tavaraan nähden soveltaa harkintansa mukaan vahvistetusta taksasta poikkeavia maksuja. Samalla valtuusto oikeutti kaupunginhallituksen huhtikuun 1 p:ään 1955 saakka tekemään vahvistettuihin maksuihin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvia muutoksia.

Syväjäädyyttämössä suoritettavat työt. Myöskin päätti²⁾ valtuusto myöntää 4 milj. mk:n suuruisen määrärahan em. käyttövaroistaan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi kalansäilytyskoppien ja konttorikoppien rakentamista varten syväjäädyyttämöön.

Sikateurastamon teknillisten laitteiden hankkiminen. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut, että sikateurastamo varten myönnetty määräraha todennäköisesti tulisivat riittämään kustannusarvion mukaisten rakennustöiden loppuunsaattamiseen. Teurastamo oli kuitenkin ilmoittanut, ettei ollut käytettävissä määrärahaa, jolla sikateurastamon kuljetusradat, kaltauskoneeseen kuuluva käyttömoottori, veren kokoamisallas, vetokaappi kaasu-, sähkö-, vesi- ja viemärijohtoineen ym. teknilliset laitteet asennuksineen voitaisiin maksaa. Mainittuja teknillisiä laitteita varten tarvittaisiin 4.83 milj. mk:n suuruinen määräraha, minkä valtuusto sitten myönsikin³⁾ tuloa tuottavien pääomamenojen päaluokan käyttövaroistaan.

Puhdistuslaitoksen pääpiirustusten hyväksyminen. Arkkitehti B. Liljequist oli laatinut tarkistetut pääpiirustukset teurastamon uutta puhdistuslaitosta ja lantala varten. Rakennuksen, jonka tilavuus oli 1 650 m³, käyttö oli suunniteltu seuraavanlaiseksi: tilat viemärivereden puhdistuslaitteita varten, lannan lastaushuone, lannan varasäilytys- ja -lastaus tiloja, luuvarasto, suolien säilytystila, kuorma-autovajojen pesutiloineen, henkilöautovajojen ja välinevarasto. Valtuusto päätti⁴⁾ hyväksyä ko. 22. 5. tarkistetut, lopulliset pääpiirustukset.

14. Teollisuuslaitoksia koskevat asiat

Vesilaitos

Ilmalan vesitornin rakentamista koskeva suunnitelma. Vesilaitos oli laatinut luonnospii- rustukset vesitornia varten, joiden pohjalla yleisten töiden lautakunta oli laadittanut alustavan suunnitelman ko. vesilinnan kustannuksista. Rakennustoimisto T. R. Vähäkallio, joka oli saanut tehtävän suorittaakseen, oli yhteisten neuvottelujen perusteella päättänyt suunnitelmaan, jonka mukaisesti vesitorni rakennettaisiin suorakaiteen muotoiseksi ja sen kantava pilaristo 5.35 m:n akseliväliä käyttäen. Varsinaisen vesisäiliön tilavuus tulisi olemaan 20 000 m³ ja samalla saataisiin n. 8 100 m² muuta tilaa joko vuokrattavaksi tai kaupungin omiin tarkoituksiin käytettäväksi varastotilana, autotalleina tms. Kustannukset mainituista töistä rakenteineen nousivat rakennusviraston laskelmien mukaan 280 milj. mk:aan, mistä summasta n. 50 milj. mk käsitti vesilaitoksen arvioimia vesijohtoteknillisiä kustannuksia. Teollisuuslaitosten lautakunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti⁵⁾ hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadittaman Ilmalan vesitornin rakentamista koskevan suunnitelman ja oikeutti kaupunginhallituksen tekemään suunnitelmaan myöhemmin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset.

¹⁾ Kvsto 10. 3. 216 §, kunn. as. kok. n:o 24. — ²⁾ Kvsto 31. 3. 279 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 409 §. — ⁴⁾ S:n 16. 6. 534 §. — ⁵⁾ S:n 20. 10. 837 §.